

Környezeti információk a magyar és román vállalkozások számviteli beszámolóiban

Dr. Borzán Anita

Egyetemi docens, Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar
Borzán.Anita@uni-bge.hu

Dr. Szekeres Bernadett

Főiskolai docens, Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar
Szekeres.Bernadett@uni-bge.hu

Abstract: A globalizáció természetes következménye a fenntarthatósággal összefüggő kérdések nemzetköziesedése. A környezettel, a fenntarthatósággal kapcsolatos információs várakozások a számviteli szabályozás alakulására is kihatnak. A számvitel, mint információs rendszer célja ugyanis megbízható és valós összkép nyújtása a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről. Az előbbiekből adódóan információt kell, szolgáltatson a külső és belső erőforrások vállalkozási tevékenységbe vonásáról, az erőforrások pazarló vagy racionális felhasználásáról, azaz a vagyoni- és a költséggazdálkodás színvonaláról. A gazdálkodással a pénzügyi és a vezetői számvitel, a környezeti vagyoni- és költséggazdálkodással egy viszonylag új területként a környezeti pénzügyi és vezetői számvitel foglalkozik. A környezeti számvitel a vállalati környezeti felelősség előtérbe kerülésével az 1980-as évek végén alakult ki. Tanulmányunkban a számvitel rendszerén belül a környezeti számvitel fogalmát, az információs várakozások szerinti lehetőségeit, valamint a hazai és a romániai törvényi köztöttségeket vizsgáljuk.

Kulcsszavak: számviteli törvény, környezeti számvitel, környezetvédelem

1 Bevezetés

A globalizáció a nemzeti számviteli törvények hasonló szabályozásában is megnyilvánul. Magyarországon „A piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében mind a vállalkozók, mind a nem nyereségorientált szervezetek, valamint az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról objektív információk álljanak rendelkezésre” (2000 évi C.

törvény a számvitelről). Mindez különösen fontos a kis- és középvállalkozások esetében, ahol a gazdasági helyzet átláthatósága nem csak a hosszú, de a rövid távú túlélés záloga is (Lazányi, 2014a, 2014b, 2017). A román számviteli törvény értelmében a számvitel a törvény hatálya alá tartozó vállalkozások és magánszemélyek vagyonának, azaz eszközeinek és saját, illetve idegen forrásainak, a vagyonszerzést okozó eredményének a folyamatos figyelemmel kísérésén, mérésén és értékelésén alapuló tevékenység. A számvitel feladata a pénzügyi helyzetre, a pénzügyi teljesítményre és a cash flow-ra vonatkozó információk időrendi és hézagmentes nyilvántartásán keresztül információ szolgáltatás a jelenlegi és potenciális befektetők, a hitelezők, a piaci partnerek, a nyilvánosság, más felhasználók, valamint a belső érdekelttek számára (Legea 82/1991).

A globális környezeti problémák valamennyi tudományterület, így a számvitel elé is új kihívásokat állítanak. A számvitel területein belül szükségszerűen létrejött a környezeti számvitel, viszont a nemzeti jogszabályok többnyire figyelmen kívül hagyják a környezetvédelemmel, a fenntarthatósággal és a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos információs rendszer működtetésének a szükségességét. Tanulmányunkban megvizsgáljuk, hogy a magyar és a román számviteli törvény a beszámoló részein belül milyen környezeti információ-szolgáltatási kötelezettséget határoz meg a gazdálkodók számára. Az elemzéssel párhuzamosan feltárjuk a főbb vagyonelemek és eredményt befolyásoló tételek összehasonlításával, hol lehetne részletesebb az előbbi információ-szolgáltatás.

2 Anyag és módszer

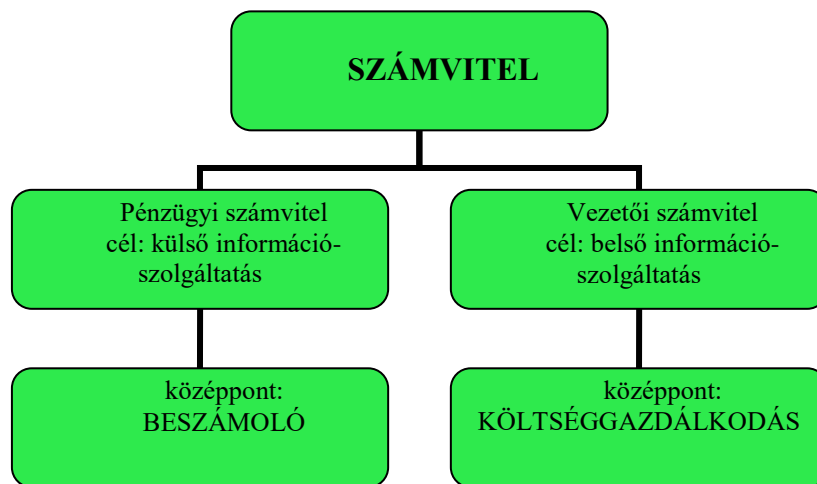
A tanulmány megírása során a számvitel rendszerén belül elhelyezzük a környezeti számvitelt, annak főbb területeivel. A vizsgálat módszertanát tekintve elsődlegesen jogszabályi feldolgozás, mely Magyarország 2000. évi C. számviteli és Románia 82/1991. évi számviteli törvényének összehasonlító elemzésén alapul. Részletes vizsgálatot végzünk a környezetvédelmi célt szolgáló eszközök és források mérlegben, valamint a fontosabb környezeti költségek, ráfordítások, bevételek és hozamok eredménykimutatásban történő felsorakoztatásával kapcsolatban. Vizsgálatunk a két ország beszámolóinak részét képező kiegészítő mellékletek környezetvédelmi információs tartalmának az összehasonlító elemzésére is kiterjed.

A számvitel, mint információs rendszer célja összességében megbízható és valós összkép nyújtása a gazdálkodók vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről. A számvitel két klasszikus területe a pénzügyi és a vezetői számvitel (1. ábra).

A pénzügyi számvitel a külső informálással tesz eleget információ-szolgáltatási kötelezettségének. Mivel a gazdasági élet egyes szereplői között érdekellentétek feszül(het)nek, ezek kiküszöbölése miatt törvényi szabályozással (számviteli

törvény) szolgálja a piaci érdekhordozókat és a hatóságokat. A pénzügyi számvitel legfontosabb dokumentuma a beszámoló, mely a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről készített írásos jelentés.

A vezetői számvitel belső informálást lát el, szemléletmódjának központi eleme a költséggazdálkodás. Mivel a menedzsment tájékoztatása a legfontosabb feladata, ezért a vállalkozás maga alakítja ki a rendszerét, nincsenek olyan szigorú jogszabályi követelmények, mint a pénzügyi számvitel tekintetében. Schmalenbach szerint a könyvelőknek, akik nem egyszerűen a vezetés „inasai”, hanem a társadalmi hatékonyságot fejlesztő szakemberek, a vezetés tudomására kell hozniuk minden gazdálkodásban feltárt hiányosságot (In H. Thomas Johnson, 1986). Más megközelítésben vezetői számvitelről akkor beszélünk, ha „a belső felhasználók megalapozott döntéseihez szükséges információkról van szó” (Sztanó, 2013).

1. ábra

A számvitel, mint információs rendszer klasszikus ágai

Forrás: saját szerkesztés

A környezeti számvitel kialakulásában a fenntarthatósággal összefüggésben előtérbe került természeti környezetben zajló erőforrás-felhasználással kapcsolatos környezetvédelmi problémák és azok megoldásának igénye játszik fontos szerepet. Ezen problémák figyelembevétele aktuális és fontos, ugyanis a környezetvédelmi problémákon alapuló klímaváltozás, a vállalatok lehetőségeit is befolyásolhatja (Kovács–Pató, 2014; Pató-Kovács, 2015, Pató, 2017). A fenntarthatóság, majd a következőben megerősödő vállalati társadalmi

szerepvállalás a számvitel nemzeti területének a kialakulását eredményezte a klasszikus két ág mellett (1. táblázat).

	Hagyományos számvitel	Környezeti számvitel
Vezetői	A vezetői döntéshozatalhoz szükséges belső - költség és egyéb – információs rendszer kialakítása	A vezetői döntéshozatalhoz szükséges belső - környezeti költségeken, valamint anyag- és energiamérlegen alapuló - információs rendszer kialakítása
Pénzügyi	Külső érdekelt felek számára vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi információkat szolgáltató beszámoló összeállítása	Külső érdekelt felek számára környezetvédelmi kötelezettségekkel és egyéb környezeti költségekkel kapcsolatos pénzügyi számviteli információk közlése
Nemzeti	A nemzeti jövedelem és az általános életszínvonal meghatározásához szükséges gazdasági és egyéb információk	Nemzetgazdasági szintű számvitel, középpontban a természeti erőforrásokkal, környezeti költségekkel, externáliákkal kapcsolatos kérdésekkel

1. táblázat

A hagyományos és a környezeti számvitel összehasonlítása

Forrás: Business and the Environment, 2003

„A környezeti számvitel a számvitel olyan alágaként definiálható, amely azokat a tevékenységeket, módszereket és rendszereket foglalja magában, amelyek egy meghatározott gazdasági rendszer környezetvédelmi problémáit vagy a környezetvédelmi tevékenység gazdasági hatásait tartják nyilván, elemzik és jelentésbe foglalják” (Schaltegger, Burrit 2005).

A környezeti számvitel is pénzügyi és vezetői számvitelre tagolódik. Más megközelítésben a környezeti számvitel gyűjtőfogalomként a természeti erőforrások számvitelét is magában foglalja, mely a nemzetgazdasági elszámolásokkal hozható összefüggésbe (1. táblázat).

A környezeti pénzügyi számvitel a pénzügyi számvitelhez hasonlóan a külső információ szolgáltatási kötelezettségnek rendeli alá a környezetvédelemmel összefüggő területeket.

A környezeti vezetői számvitel újszerűségéből adódóan a környezeti költségek pontos lehatárolása még nem történt meg. Ezen költségek közé tartozhatnak például a hulladékkal kapcsolatos költségek vagy a környezeti károk megtérítésének költségei. A költségcsoport megfogalmazása vállalkozásonként eltérő lehet, elszámolhatóság módja szerint általában az általános költségek között jelenik meg. A pénzügyi és a vezetői számvitel között lényeges különbség a szabályozottság, ugyanis az utóbbi terület jellegéből adódóan törvényileg kevésbé szabályozott terület. Ez a megállapítás a környezeti vezetői számvitelre is érvényes, mivel egy viszonylag fiatal területről van szó, a pénzügyi számvitel részletesen kidolgozott törvényi háttére csak egyes kiemelt területek vonatkozásában foglalkozik vele.

A környezeti pénzügyi számvitel információs várakozásának megfelelő beszámoló mérlegében az immateriális javak között a környezetvédelmet támogató használati jogok, a kibocsátási engedélyek, kvóták, a környezetvédelmi célt szolgáló ún. „környezetbarát” beruházások, készletek, illetve környezeti beruházásokra elkülönített pénzeszközök szerepelhetnek. Magyarországon és Romániában az immateriális javak tagolásán belüli különbség, hogy a magyar mérlegben a vagyoni értékű jogok és a szellemi termékek külön, a román vagyonskimutatásban a koncessziók, szabadalmak, licencek, márkanevek, vagyoni értékű jogok és szellemi termékek ugyanazon mérlegsor elemei, viszont a számítógépes programok az egyéb immateriális javak közé kerülnek beállításra. A környezeti beruházások mérlegértéke eltérő a két országban, ugyanis a román mérleg a beruházásokkal azonos mérleg soron szerepelteti a beruházásra adott előlegek értékét. A környezetbarát készletek mindkét országban vásárolt vagy saját termelésűek lehetnek, majd azonos szempontok szerinti további mérleg sorokra bonthatók. A pénzeszközök tartalma is azonos a magyar és román mérlegben. A források közé a környezetvédelemmel összefüggő kártérítési kötelezettségek, felvett hitelek és kölcsönök állíthatók be. A kötelezettségeken belüli különbség a hazai mérlegben megjelenő hátrasorolt kötelezettségek mérlegcsoport miatt van, egyébként a hosszú és rövid lejáratú tagolás, illetve a mérlegcsoportok mérlegtételei egy-két nevezéktani különbséget leszámítva tartalmukban azonosak. Az előbbi környezeti vagyonelemek kötelező elkülönítését a vizsgált két ország számviteli törvénye a mérleggel kapcsolatban nem írja elő. A várható kötelezettségekre kötelezően, valamint a jövőbeli költségekre választható jelleggel képzendő céltartalékokat viszont a hazai számviteli törvény nevesíti. Összességében a román számviteli törvény a vagyonelemek között semmilyen kötelező környezetvédelemmel összefüggő eszköz vagy forrás részletezéséről nem tesz említést, a hazai jogszabály is csak a céltartalékokra szorítkozik. A jelenlegi nemzeti szabályozások mellett a környezeti vagyonelemekre vetített többletinformációt főkönyvi alszámlákra vagy részletező számlákra bontással a vállalati főkönyvi kivonatokat alapján állapíthatnánk csak meg.

Az összköltség eljárással készített eredménykimutatásban a hozamok (bevételek és aktivált saját teljesítmények), valamint a ráfordítások és költségek is

tartalmazhatnak környezeti elemet, de a számviteli törvények részletesebben azok elkülönítését sem szabályozzák. A bevételek között környezetbarát készletértékesítés, környezetvédelmi szolgáltatás nyújtásból származó árbevétel jelenhet meg, külön könyveléséről viszont nincs törvényi előírás. Az értékesítés nettó árbevételének tartalmában tapasztalható különbség, hogy a román eredménykimutatásban nem különül el a belföldi és export értékesítés árbevétele, valamint a környezetvédelmet szorgalmazó állami támogatások is a nettó árbevétel elemét képezik. Utóbbi bevételeket a hazai számviteli törvény egyéb bevételként nevesíti.

Az aktivált saját teljesítmények a két országban azonos tartalommal a saját vállalkozásban végzett környezetvédelmi beruházásokkal, illetve a környezeti követelményeknek megfelelő saját termelésű készletek állományváltozásával függnék össze.

A költségnemek a felhasznált erőforrások jellege szerint differenciálnak, gyakorlatilag a kategória összes eleme összefügg a környezeti költségekkel. Hazánkban az anyagköltség, a környezetbarát vagy éppen környezetet terhelő, veszélyeztető, szennyező anyagok felhasználásával függ össze. Az igénybe vett szolgáltatások között említést érdemel a hulladékszállítás- és kezelés díja, környezetvédelmi berendezések karbantartási költsége, környezetvédelemmel kapcsolatos oktatási költségek. Az egyéb szolgáltatás költségei között biztosítási díjak, környezetvédelmi termékdíjak, illetékek emelhetők ki. Romániában kevésbé részletes az anyagjellegű ráfordítások tartalma a hazainál, a költségek között ugyanis csak az anyagköltség és az igénybe vett szolgáltatások szerepelnek. A karbantartási költségek, a bérleti díjak az egyéb üzemi költségek részét képezik, nem anyagjellegű ráfordításnak minősülnek.

A személyi jellegű ráfordítások hazai csoportjában a környezetvédelemmel vagy hulladékkezeléssel foglalkozók bére, védőruhája, munkavégzéssel kapcsolatos egyéb költségtérítése és bérjáruléka jelenik meg. Romániában nem különülnek el a személyi jellegű egyéb kifizetések, csak bérköltségre és bérjárulékokra tagolódnak a személyi jellegű ráfordítások értéke.

Az értékcsökkenési leírás a környezetbarát és környezetvédelmi eszközök amortizációjával kapcsolható a környezeti költségek köréhez. Romániában a költségnem tartalma tágabb, mert a terven felüli értékcsökkenés, az azt csökkentő visszaírás, valamint a forgóeszközök értékvesztése is az értékcsökkenési leírás soron jelenik meg.

A pénzügyi műveletek bevételeinek és ráfordításainak a tartalma azonos a két országban. Például környezetvédelmi célra felvett hitellel kapcsolatos kamatok, vagy devizában keletkezett idegen források árfolyam-különbözete módosíthatja a pénzügyi eredményt.

Romániában még élő eredménykategória a rendkívüli eredmény. A rendkívüli bevételek értéke „Olyan kormánytól vagy egyéb intézményektől kapott összegeket

jelent, melyeket a vállalat természeti katasztrófák vagy zendülések, társadalmi konfliktusok által okozott károk ellentételezésére, a tönkretett felszerelések kicserélése, üzlethelyiségek feljavítása érdekében kap” (Pete-Fekete-Cardos, 2010). A rendkívüli ráfordítások csoportjába a bevételekkel összefüggésben felmerült károk tartoznak. Összetevőinek jellegéből adódóan a rendkívüli eredmény további részletezése is számos információt hordoz a környezetvédelmi tevékenységgel vagy annak hiányával, fogyatékoságaival kapcsolatban.

Mivel az eredménykimutatás egyik országban sem részletezi a környezetvédelmi hozamokat és ráfordításokat, ezért nem alkalmas azok elkülönítésére, az érdekhordozók többlet információhoz – a mérlegnél megállapítottakhoz hasonlóan – csak a főkönyvi számlák részletesebb megbontásával a főkönyvi kivonatból jutnának.

A hazai kiegészítő mellékletben a befektetett eszköz-tükörnek a környezetvédelemmel összefüggő tárgyi eszközök nyitó bruttó értékét, növekedési, csökkenési jogcímeit, átsorolásait, éves és halmozott értékcsökkenését, valamint nettó értékét is tartalmaznia kell. A romániai vállalkozások kiegészítő mellékletében a befektetett eszközökkel kapcsolatos részletező adatokat jogszabályi követelmény szerint a mérleghez és eredménykimutatáshoz kapcsolódóan kell kimutatni. A készletek tekintetében a hazai kiegészítő mellékletben kötelező a veszélyességi osztályok szerint elkülönített veszélyes hulladékok és környezetre káros anyagok nyitó és záró, valamint növekedési, csökkenési jogcímének mennyiségi és értékbeli részletezése. A romániai kiegészítő mellékletben a megmunkálás alatt lévő idegen készleteket kell szerepeltetni. A hazai kiegészítő mellékletben be kell mutatni a környezetvédelmi kötelezettségekre és költségekre képzett, illetve felhasznált céltartalékot jogcímenként. A romániai kiegészítő mellékletnek nem része a befektetett eszköz-tükör és a céltartalékok hazaihoz hasonló részletezése sem jelenik meg törvényi előírások között.

A hazai számviteli törvény az éves beszámolót készítő gazdálkodóknál üzleti jelentés készítési kötelezettséget fogalmaz meg, melyben ki kell térni a környezetvédelem pénzügyi helyzetre gyakorolt hatására, a vállalati környezetvédelmi felelősségre, a tervezett környezetvédelmi beruházásokra, támogatásokra, pályázatokra, tervezett és megvalósított környezetvédelmi intézkedésekre. Romániában az üzleti jelentés, mint számviteli okmány nem nevesített, ebből adódóan hasonló környezetvédelmet érintő bemutatási kötelezettség sincs.

3 Eredmények

Hazánk és Románia számviteli törvényének a környezeti pénzügyi és vezetői számvitel számára szolgáltatott információk szerinti összehasonlításával

megállapítottuk, hogy azok jelenleg hatályos állapotukban minimális mértékben képesek kielégíteni a környezeti számviteli elvárásokat. A kötelező elemek sorában szemléletbeli változás lenne szükséges, ahhoz, hogy a két ország beszámolóit a vállalkozások vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének bemutatása mellett a gazdálkodás környezetre gyakorolt hatásáról is megbízható és valós információt nyújtsanak.

A két ország mérlegét a környezetvédelemmel kapcsolatos információs várakozások tekintetében vizsgálva leszögezhető, hogy a romániai jogszabály kevésbé részletes, különbséget a céltartalék-képzés jogcímeinél találtunk.

Az összköltség eljárású eredménykimutatások környezetvédelemmel összefüggésbe hozható üzemi hozamainál lényeges eltérést nem tapasztaltunk. A környezeti üzemi ráfordításoknál nevezéktani és tartalmi különbség is van, a legszembetűnőbb a romániai egyéb üzemi költségek értéke, mint önálló költségem.

A környezeti pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai azonos tartalmúak. A román eredménykimutatásnak része a rendkívüli eredmény, mely környezeti kártérítések és azokból adódó bevételek elkülönítését teszi lehetővé, tehát további információt hordoz magában az eredménykategória.

Összességében a beszámolón belül a mérleg és az eredménykimutatás külön sorokat a fenntarthatóságot érintő vagyonelemek és eredménytételek vonatkozásában nem tartalmaz, ezért csak a főkönyvi kivonatok segítségével lehetne a jelenlegi törvényi szabályozások mellett a környezeti számvitel információs igényeit kielégíteni.

A kiegészítő melléklet hazánkban szabályozottabb, részletesebb környezeti információt nyújt a romániaiainál. A korlátozottan nyilvános, számos környezetvédelemmel összefüggő szempontot magába foglaló üzleti jelentés, nem része a beszámolónak, csak a hazai éves (és konszolidált) beszámolónál készítendő dokumentum és a román jogszabály nem is nevesíti.

4 Következtetések, javaslatok

Mivel a számviteli törvény kevés kötelező elemet nevesít a környezeti vagyoni, illetve eredményt befolyásoló tényezők részletes bemutatására, gyakran a vállalkozások önkéntes alapon készítenek környezeti jelentéseket vagy értékelik környezeti teljesítményüket (Nagy, 2013).

A környezeti költségek elkülönítésével kapcsolatos jogszabályi háttér Dániában került kialakításra 1996-ban. A törvényi szabályozásból adódóan a dán gazdálkodók jelentős részének el kellett készítenie és nyilvánosságra kellett hoznia „zöld jelentését”, amely annak igazolására szolgál, hogy a környezeti

költségek, illetve beruházások elszámolása megfelelő (Compulsory green reporting in Denmark).

A dán példát követve több európai országhoz hasonlóan Magyarországnak és Romániának is hasonló tartalmú jelentéseket kellene, kötelezővé tegyen gazdálkodói számára.

A zöld jelentéssel szemben felállított követelmények, melyeket a vizsgált két országnak is célszerű lenne átvennie:

- A beszámolóval egyszerre történő nyilvánosságra hozatal.
- A könyvvizsgálatra kötelezett vállalkozásoknál sem kell könyvvizsgálói vélemény, viszont a gazdálkodó vezetője vagy képviselőjére jogosult személy aláírásával köteles a hitelességét igazolni.
- A stratégiai jellegű, bizalmas információk szerepeltetése nem kötelező.
- A valódiság (Romániában megbízhatóság) számviteli alapelvből adódóan a jelentésben szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, kívülállók által is meghatározhatónak kell lenniük.
- A riport írásakor – a pénzügyi beszámolóhoz hasonlóan – tekintettel kell lenni arra, hogy külső piaci gazdasági szereplőknek szól, akik nem ismerik a cég specifikumait, ezért a világosság (Romániában érthetőség) elvét is kiemelten kell kezelni.

Végül a környezeti információs igények részletesebb kielégítését az Európai Unió 2003/51/EK direktívája is szorgalmazza, mely szerint „Az információ nem korlátozható a társaság üzletmenetének pénzügyi vonatkozásaira. Elvárt, hogy adott esetben ez a társaság fejlődésének, jövedelmezőségének és helyzetének megértéséhez szükséges környezetvédelmi és szociális aspektusok elemzéséhez vezessen. Ez összhangban áll a környezetvédelmi témaköröknek a társaságok éves beszámolójában és éves jelentésében történő bemutatásáról, értékeléséről és nyilvánosságra hozataláról szóló, 2001. május 30-i 2001/453/EK bizottsági ajánlással is”. Mivel uniós tagországokat vizsgáltunk, hazánk és Románia számára is követendőek az előbbi elvárások.

Felhasznált irodalom:

- [1] Business and the Environment (2003): Aspen Publishers, XIV. évf. 3. sz. http://www.emaweb.org/documents/emaric_361.pdf (Letöltve: 2007.01.31.)
- [2] Compulsory green reporting in Denmark (Kötelező zöld jelentés Dániában) a dán környezetvédelmi törvénynek 35A paragrafusa
- [3] Hamor Soft Kft.: Román mérleg, eredménykimutatás. <http://hamorsoft.ro/indexhu.htm> (Letöltve: 2017.03.12.)

- [4] H. Thomas Johnson (1986): A new approach to management accounting history, p. 148. Routledge Taylor & Francis Group, London and New York
- [5] Kovács, Z. – Pató, B. Sz. G. (2014): Impacts of extreme weather in supply chains, *Időjárás Quarterly Journal of the Hungarian Meteorological Service*, Vol. 118, No 3, July – September, pp. 283-291.
- [6] Lazányi, K. (2014a): Entrepreneurs of the future. *Serbian Journal of Management* 9:(2) pp. 149-158.
- [7] Lazányi, K. (2014b): Short Assessment of the Situation of Hungarian SMEs and the Potential Role of Higher Educational Institutes. Possibilities for development of business cluster network between SMEs from Visegrad countries and Serbia, pp. 55-64.
- [8] Nagy, G. (2013): A környezeti szempontok a számvitelben. *Agrártudományi Közlemények* 52. sz., pp. 127-131.
- [9] Pató, B. Sz. G. (2017): The effect of climate change on distribution logistics, *International Journal of Business Insights and Transformation*, Vol. 8 Issue 2. pp. 24-29.
- [10] Pató, G-né Szűcs B. – Kovács, Z. (2015): Szélsőséges Időjárás – gazdasági kockázatok, *Iskolakultúra*, Vol. XXV. No. 5-6., pp.47-58.
- [11] Pete, I. – Fekete, Sz. – Cardoso, I. (2010): Számviteli alapismeretek. (Bazele contabilității), p. 298, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
- [12] Schaltegger, S. – Burritt, R. (2005): Corporate Sustainability. In Folmer, H.–Tietenberg, T. (ed): *The International Yearbook of Environmental and Resource Economics*. Edward Elgar, Cheltenham, pp. 185-232.
- [13] Simionescu, M., Lazányi, K., Sopková, G., Dobeš, K., Balcerzak, A. (2017): Determinants of Economic Growth in V4 Countries and Romania. *Journal of Competitiveness* 9:(1) pp. 103-116.
- [14] Sztanó, I. (2013): Vezetői számvitel, p. 279, Saldo, Budapest
- [15] 2000. évi C. törvény a számvitelről http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000100.TV (Letöltve: 2017.03.12.)
- [16] 2003/51/EK direktíva <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX%3A32003L0051> (Letöltve: 2017.03.12.)
- [17] Legea contabilitatii actualizata 2017 – Legea 82/1991 <https://codfiscal.net/45073/legea-821991-legea-contabilitatii-actualizata-2017> (Letöltve: 2017.03.12.)